

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (S. Suvac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu. Cotruță, I. Țurcan, A. Bostan)

Î N C H E I E R E

30 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Cupeț Igor,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cupeț Igor
împotriva Băncii Comerciale „Victoriabank” Societate pe Acțiuni cu privire la
încasarea sumei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 06 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 05 mai 2021, Cupeț Igor a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Băncii Comerciale „Victoriabank” Societate pe Acțiuni (în continuare
BC „Victoriabank” SA) cu privire la încasarea sumei, dobânzii de întârziere și a
cheltuielilor de judecată (f.d. 4-15 vol. II).

În motivarea acțiunii, reclamantul a menționat că de către Tribunalul Ialomița,
prin încheierea din 14 iunie 2017 a fost deschisă procedura generală de insolvență
a debitoarei, SRL „Chemgas Holding Corporation”, cu sediul în Slobozia, județul
Ialomița, fiind desemnat administrator judiciar SRL „Expert Insolvență”, cu sediul
în municipiul Deva, județul Hunedoara.

Reclamantul a invocat că la 03 iunie 2019, între Cupeț Igor, în calitate de
comisionar, și SRL „Chemgas Holding Corporation”, în calitate de comitent, a fost
încheiat contractul de comision nr. 455, având ca obiect intermedierea de către
Cupeț Igor a încheierii de către SRL „Chemgas Holding Corporation” a unui
contract de furnizare de gaze naturale cu Gazprom sau cu o societate trader
nominalizată de Gazprom, respectiv Imex Oil Limited.

Reclamantul a susținut că, potrivit contractului de comision menționat, acesta
avea obligația de a determina încheierea contractului între comitent și Gazprom sau
o companie trader nominalizată de Gazprom, respectiv Imex Oil Limited, doar dacă
prețul de achiziție al gazelor naturale este justificat economic pentru comitent. Iar,
SRL „Chemgas Holding Corporation” avea obligația de a-i achita lui Cupeț Igor
un comision prevăzut de contractul de comision nr. 455 din 03 iunie 2019, și anume
un comision de 17 USD/1.000 metri cubi de gaze naturale efectiv livrate, care se

plătește în termen de 10 zile de la data încheierii procesului-verbal. De asemenea, potrivit aceluiași contract, pentru fiecare lună de consum efectiv de gaz natural se întocmește un proces-verbal de realizare a contractului, prin care se stabilește comisionul datorat.

Reclamantul a notat că la 27 iunie 2019 între Imex Oil Limited, în calitate de vânzător, și SRL „Chemgas Holding Corporation”, în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a gazelor naturale, potrivit căruia vânzătorul s-a obligat să vândă, iar cumpărătorul, să cumpere o cantitate de 190.000.000 m³ de gaz natural, în perioada 01 iulie - 01 octombrie 2019 inclusiv, prețul de vânzare fiind stabilit la 169 USD.

Reclamantul a indicat că, potrivit contractului de comision nr. 455 din 03 iunie 2019, între Cupeț Igor și SRL „Chemgas Holding Corporation” au fost semnate procesele-verbale privind consemnarea cantității de gaz livrată și efectiv consumată, pentru fiecare lună, precum și calculul quantumului comisionului datorat de SRL „Chemgas Holding Corporation”. Astfel, lui Cupeț Igor i se cuvine cu titlu de comision suma de 57557,59 USD, conform procesului-verbal din 14 august 2019, suma de 627682,29 USD, conform procesului-verbal din 12 septembrie 2019, suma de 555639,73 USD, conform procesului-verbal din 04 octombrie 2019 și suma de 687957,97 USD, conform procesului-verbal din 30 octombrie 2019.

Reclamantul a subliniat că, în scopul achitării parțiale a comisionului în mărime totală de 1929017,58 USD, SRL „Chemgas Holding Corporation”, prin instrucțiunea de plată nr. 1755 din 30 octombrie 2019, a autorizat S.C. A.E.P. Giurgiu Port S.A., România, să efectueze o plată în quantum de 1000000 USD către Igor Cupeț, în contul dolari, deschis la BC „Victoriabank” SA, reprezentând un „comision conform contractului nr. 455/03.06.2019”.

Reclamantul a susținut că în urma instrucțiunii de plată nr. 1755 din 30 octombrie 2019, emisă de SRL „Chemgas Holding Corporation” către S.C. A.E.P. Giurgiu Port S.A., la 30 octombrie 2019, SRL „North Chemical Complex” a autorizat, în calitate de plătitor, un ordin de plată în mărime de 1000000 USD pentru Igor Cupeț, în calitate de beneficiar, din contul plătitorului deschis la Banca Comercială Română din România, în contul beneficiarului deschis la BC „Victoriabank” SA.

Cupeț Igor a specificat că ordinul de plată menționat a fost executat de către Banca Comercială Română la aceeași dată – 30 octombrie 2019, fiind primit de către BC „Victoriabank” SA la 31 octombrie 2019. Deși, BC „Victoriabank” SA a atribuit la data valutei data de 31 octombrie 2019, neîntemeiat a refuzat să pună la dispoziția beneficiarului suma. Mai mult, BC „Victoriabank” SA a dispus restituirea neautorizată de către beneficiarul, Igor Cupeț, a sumei ordinului de plată către plătitorul SRL „North Chemical Complex”, România.

Reclamantul a consemnat că, în perioada 24 octombrie 2019 - 06 noiembrie 2019, între acesta, și reprezentantul părții, Diana Donciu, a fost purtată corespondența prin intermediu poștei electronice. Însă, deși la 31 octombrie 2019 a transmis BC „Victoriabank” SA toate actele solicitate, întru justificarea transferului mijloacelor bănești, părâta a dispus, nefiind autorizată de către

beneficiarul, Igor Cupeț, restituirea mijloacelor bănești menționate înapoi plătitorului.

A remarcat că, la 04 decembrie 2019, s-a adresat cu o sesizare către BC „Victoriabank” SA, prin care a solicitat dispunerea măsurii remedierii, însă pârâta a refuzat în satisfacerea cerințelor reclamantului, motivând restituirea prin faptul că informația primită „nu a făcut posibilă identificarea și înțelegerea scopului și naturii tranzacției.

Reclamantul a subliniat că prin acțiunile ilegale ale BC „Victoriabank” SA, inclusiv prin refuzul neîntemeiat de a credita contul său bancar, dânsul în mod direct a fost prejudiciat cu suma de 1000000 USD, mijloace financiare obținute în mod legal și transparent, care îi aparțin cu drept de proprietate.

Reclamantul a comunicat că pentru soluționarea situației create s-a adresat Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, care a menționat că este în imposibilitate de a obliga pârâta să înceteze practicile comerciale incorecte, cât timp ele nu au fost constatate.

Astfel, în scopul rezolvării pe cale amiabilă a litigiului apărut, s-a adresat BC „Victoriabank” SA cu o cerere prin care a solicitat achitarea benevolă, în termen de 10 zile bancare din momentul recepționării cererii, a prejudiciului patrimonial, însă BC „Victoriabank” SA a refuzat în satisfacerea cerințelor înaintate.

Suplimentar, reclamantul a menționat că BC „Victoriabank” SA nu avea dreptul de a dispune cu privire la suma din ordinul de plată, fără exprimarea de consimțământ prealabilă, univocă și expresă a reclamantului, Igor Cupeț, deoarece aceasta nu era proprietara sumei de bani, ci doar un prestator de servicii de plăți. Mai mult, BC „Victoriabank” SA a dispus rezilierea unilaterală a contractului cadru încheiat cu Igor Cupeț și blocarea tuturor conturilor deschise pe numele acestuia. Prin urmare, reclamantul a notat că BC „Victoriabank” SA este unica răspunzătoare față de Igor Cupeț, în calitate de beneficiar al plății în cuantum de 1000000 dolari USD.

Reclamantul a calculat dobânda de întârziere pentru neexecutarea obligației Băncii pentru perioada 01 noiembrie 2019 – 04 mai 2021 în mărime de 139660,27 USD.

Reclamantul și-a întemeiat cererea de chemare în judecată în baza prevederilor Legii nr. 114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, prevederile art. 19, 774- 776, 858, 874, 901, 934, 942, 1998 Codul civil.

Prin urmare, reclamantul, Igor Cupeț a solicitat încasarea din contul BC „Victoriabank” SA a sumei de 1000000 SUA, dobânda de întârziere în mărime de 139660,27 SUA și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 11 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Cupeț Igor împotriva BC „Victoriabank” SA cu privire la încasarea sumei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată (f.d. 86, 95-104 vol. II).

La 13 mai 2022, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Cupeț Igor, reprezentat de avocatul Sîrbu Ion, a declarat apel împotriva hotărârii din 11 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 88-89 vol. II).

De asemenea, la 10 iunie 2022, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Cupeț Igor a declarat apel împotriva hotărârii din 11 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 93-94 vol. II).

Prin decizia din 06 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de avocatul Sîrbu Ion, în interesele lui Cupeț Igor, și cererea de apel declarată de Cupeț Igor personal și s-a menținut hotărârea din 11 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 210-227 vol. II).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, concluzia instanței de judecată privind respingerea acțiunii este întemeiată. Astfel, din înscrisurile anexate, instanța de apel a constatat că la 03 iunie 2019, între reclamantul, Cupeț Igor, în calitate de comisionar, și SRL „Chemgas Holding Corporation”, în calitate de comitent, a fost încheiat contractul de comision nr. 455, având ca obiect intermedierea de către Cupeț Igor a încheierii de către SRL „Chemgas Holding Corporation” a unui contract de furnizare de gaze naturale cu Gazprom sau cu o societate trader nominalizată de Gazprom, respectiv Imex Oil Limited, doar dacă prețul de achiziție al gazelor naturale este justificat economic pentru comitent.

Instanța de apel a notat că potrivit contractului de comision menționat, în sarcina reclamantului revenea obligația de a determina încheierea contractului între comitent și Gazprom sau o companie trader nominalizată de Gazprom, iar obligația comitentului, SRL „Chemgas Holding Corporation” ținea de plata unui comision în mărime de 17 USD/1000 metri cubi de gaze naturale efectiv livrate, care urma a fi efectuată în termen 10 zile de la data încheierii procesului-verbal.

În continuare, materialele cauzei atestă că, la 27 iunie 2019, între Imex Oil Limited, în calitate de vânzător, și SRL „Chemgas Holding Corporation”, în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a gazelor naturale, potrivit căruia vânzătorul s-a obligat să vândă, iar cumpărătorul, să cumpere, o cantitate de 19000000 m³ de gaz natural, în perioada 01 iulie - 31 octombrie 2019 inclusiv, prețul de vânzare fiind stabilit la 169 USD/1000 m³. Iar, potrivit proceselor-verbale din 14 august 2019, 12 septembrie 2019, 04 octombrie 2019, 30 octombrie 2019, semnate de către SRL „Chemgas Holding Corporation” și Cupeț Igor, s-a convenit că au fost livrate și efectiv consumate în perioada contractată cantitatea de gaze naturale pentru care comisionarului, Cupeț Igor, i se cuvine cu titlu de comision următoarele sume: 57557,59 USD, 627682,29 USD, 555639,73 USD, 687957,97 USD.

Instanța de apel a reținut că la materialele dosarului a fost prezentată cererea de plată, datată cu 30 octombrie 2019, semnată de către administratorul special al SRL „Chemgas Holding Corporation”, adresată „AEP SA”, cu referire la contractul de vânzare-cumpărare nr. 100/11.10.2019, prin care solicită efectuarea în numele celui din urmă a unei plăți ce reprezintă comisionul conform contractului nr. 455 din 03.06.2019, în sumă de 1000000 USD către Igor Cupeț, însă cererea de plată a fost efectuată de SRL „North Chemical Complex”, România, fiind executată de către Banca Comercială Română.

Întru justificarea și clarificarea circumstanțelor vizavi de persoana care a efectuat plata în mărime de 1000000 USD, reclamantul a prezentat următoarele înscrisuri: extrasul din Oficiul Național al Registrului Comerțului (România) potrivit căruia „A.E.P. Giurgiu Port” SA este asociat unic al SRL „North Chemical

Complex”; contractul de finanțare nr. 64 din 14 mai 2019 încheiat între „A.E.P. Giurgiu Port” SA, având calitatea de creditor, și SRL „North Chemical Complex”, având calitatea de debitor, completat prin actele adiționale nr. 1 din 01 iulie 2019 și nr. 2 din 14 iulie 2019, prin care SA „A.E.P. Giurgiu Port” s-a obligat să finanțeze SRL „North Chemical Complex” cu suma totală de 40388.00 RON; contractul de vânzare-cumpărare uree nr. 100 din 11 octombrie 2019 încheiat între SRL „Chemgas Holding Corporation” și SA „A.E.P. Giurgiu Port”; contractul de prestări servicii/procesare din 22 aprilie 2019 încheiat între SRL „Chemgas Holding Corporation” și SRL „North Chemical Complex”.

Instanța de apel a menționat că, în vederea primirii mijloacelor bănești, Cupeț Igor a deschis pe numele său un cont curent bancar la BC „Victoriabank” SA, pentru a-i fi pusă la dispoziție suma plății în mărime de 1000000 USD. Astfel, pârâta a inițiat procedurile pentru obținerea informației în privința tranzacției respective, inclusiv prin purtarea corespondenței de către angajații băncii cu reclamantul. Totodată, suma transferului nu a fost reținută de bancă pe conturile sale, fiind refuzată în cele din urmă, cu restituirea mijloacelor bănești în adresa plătitorului SRL „North Chemical Complex” la 08 noiembrie 2019.

Analizând suportul probatoriu, instanța de apel a conchis că concluzia instanței ierarhic inferioare privind respingerea acțiunii înaintate de Cupeț Igor este întemeiată, întrucât în cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că BC „Victoriabank” SA a acționat în strictă conformitate cu legislația.

Instanța de apel a constatat că, la caz, BC „Victoriabank” SA s-a condus anume de normele respective, iar având în vedere că apelantul nu a putut explica scopul și natura tranzacției, banca era obligată să nu efectueze tranzacția privind înscrierea sumei de 999992 USD în contul reclamantului și respectiv, a încetat relația de afaceri cu acesta.

Instanța de apel a notat că deși apelantul pretinde că banca nu a respectat prevederile Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22 decembrie 2017 la procesarea tranzacției și că urma a fi creditat contul său, cu indisponibilizarea mijloacelor, la caz, Cupeț Igor nu a demonstrat nici o încălcare a normelor citate și nu aduce în susținerea argumentelor sale decizia corespunzătoare organelor de control. Mai mult, obiectul acțiunii nu vizează raporturile dintre bancă și organul de control, ci dintre bancă și însuși reclamant.

La fel, instanța de apel a considerat că sunt neîntemeiate alegațiile apelantului cu privire la raportarea tranzacției ca suspectă și completarea formularului special, remis în adresa SPCSB. Or, aceste raporturi nu doar că nu au fost încălcate, dar și sunt în afara obiectului de examinare dedus instanței.

Instanța de apel a notat că în contextul în care banca a acționat în conformitate cu prevederile legale și CGA, nu poate surveni răspunderea pentru refuzul de a efectua tranzacția, prin urmare, instanța de fond corect a observat că prevederile art. 70 alin. (1) și (7) din Legea nr. 114/2012 nu sunt aplicabile cazului.

De asemenea, instanța de apel a indicat asupra faptului că prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății poartă răspundere în fața beneficiarului plății pentru executarea corectă a operațiunii de plată. Iar, la caz, banca nici nu a executat tranzacția și a refuzat executarea operațiunii de plată, cu restituirea în adresa

plătitorului a sumei de 1000000 USD. Mai mult, prestatorul de servicii de plată este responsabil în fața beneficiarului plății, cu excepția cazurilor prevăzute de art.56 alin.(1), art.69 alin.(2)-(4) și art.73 din Legea nr. 114/2012. Or, la caz, este aplicabil art. 73 din legea nominalizată.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiată critica apelantului Cupeț Igor referitor la tratarea de către pârâtă a tranzacției de 1000000 USD ca fiind una suspectă. Or, aceasta este o chestiune de apreciere personală a băncii, iar în condițiile în care banca nu a fost convinsă pe marginea caracterului legal al tranzacției, avea tot dreptul în temeiul Legii nr. 308 din 22 decembrie 2017 și reieșind din Condițiile generale de afaceri ale BC „Victoriabank” SA aplicabile persoanelor fizice (CGA-v.1), prezumate a fi acceptate de client, să refuze efectuarea tranzacției.

Astfel, indiferent de aprecierea, mai mult sau mai puțin obiectivă a băncii, pe marginea justificării de către apelant a notei de plată efectuată de către terța persoană pe numele său, prima este în drept de a refuza să efectueze operațiunea dispusă de client, inclusiv, să înceteze relația de afaceri cu clientul în cazurile prevăzute de CGA-v.1, în cazul în care nu este respectată politica băncii și în cazurile în care banca decide astfel din perspectiva politicii sale comerciale, fapt stabilit la pct. 2.2.3. lit. b) din CGA-v.1. Mai mult, din conținutul pct. 1.4.5. al CGA-v.1 rezultă că la efectuarea oricărei operațiuni prin conturi, care poate genera suspiciuni, banca este în drept să ia toate măsurile impuse de legislația aplicabilă, fără a fi obligată, în nici o situație, la acordarea de despăgubiri, dacă prin măsurile impuse de aplicarea legislației în vigoare s-ar aduce prejudicii de orice fel clientului/altor persoane.

În același context, instanța de apel a indicat că nu poate fi reținută incidența celorlalte prevederi ale Legii nr. 114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, la care a făcut referire apelantul Cupeț Igor.

Mai mult, instanța de apel a relevat că potrivit suportului probator, se atestă că reclamantul Cupeț Igor, în calitate de creditor, s-a adresat administratorului judiciar SRL „Expert Insolvență”, cu o cerere de „înscrisoare în planul de distribuire a sumelor obținute din lichidarea debitorului, a creanței curente în sumă totală de 1929017,58 USD. Respectiv, în baza sentinței civile din 29 mai 2020, pronunțată de Tribunalul Ialomița, Secția Civilă, a fost admisă cererea de plată formulată de Cupeț Igor împotriva pârâtei SRL „North Chemical Complex”, cu obligarea ultimei la plata sumei de 1929017,58 USD, sumă care cuprinde și suma de 1000000 USD pretinsă de la pârâtă în prezenta cauză.

Reieșind din faptul că pretenția de bază a fost respinsă, instanța de apel a conchis că întemeiat a fost respinsă și pretenția privind încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 139660,27 USD.

La 03 martie 2023, Cupeț Igor a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d. 1-18 vol. III).

În motivarea recursului, suplimentar celor indicate în cererea de chemare în judecată, recurentul a menționat că decizia din 06 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 11 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, sunt ilegale și pe cale de consecință urmează a fi casate.

Recurentul a menționat că decizia instanței de apel nu conține niciun argument pertinent, convingător, cu privire la decizia adoptată de respingere a apelurilor și

menținere a hotărârii primei instanțe, fapt contrar principiului controlului ierarhic superior în virtutea caracterului devolutiv al apelului. Instanța de apel a apreciat eronat circumstanțele de fapt, probele administrate, precum eronat a interpretat și aplicat normele de drept aplicabile speței. Instanțele inferioare nu au aplicat art. 130 din Codul de procedură civilă.

Recurentul a subliniat că au fost prezentate probe suficiente, pertinente și concludente, pe măsură să dovedească arbitrariul în acțiunile băncii și implicit vinovăția în cauzarea prejudiciului recurentului, în mărimea solicitată în speță.

Recurentul a menționat că instanțele ierarhic inferioare neîntemeiat au constatat, că prin calificarea tranzacției drept suspectă, BC „Victoriabank” SA nu a încălcat legislația în vigoare a Republicii Moldova. Or, ca urmare a prezentării de către Cupeț Igor a tuturor actelor invocate în prezenta speță, care clarifică pe deplin, fără dubii de interpretare, sensul și natura tranzacției, banca nu avea nici un motiv să califice respectiva tranzacție drept suspectă.

Recurentul a comunicat că, la data de 08 noiembrie 2019, de către intimată a fost luată în mod unilateral decizia de a refuza tranzacția de înscriere a fondurilor bănești în contul lui Cupeț Igor și suma de 1000000 USD a fost returnată băncii plătitoare, justificând aceasta prin faptul că, Cupeț Igor ar fi solicitat restituirea mijloacelor financiare către plătitor. Această afirmație este contrară declarația lui Doni Vadim, responsabil AML în cadrul BC „Victoriabank” SA, dată în cadrul audierii la Centrul Național Anticorupție la data de 04 decembrie 2020.

De asemenea, recurentul a invocat că decizia recurată este întemeiată pe interpretarea și aplicarea eronată a dispozițiilor Legii nr. 548 din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, ale Legii nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, ale Politicii de supraveghere a sistemului de plăți în Republica Moldova, aprobată prin HCE al BNM nr. 299 din 27 octombrie 2016, respectiv ale Legii nr. 308 din 22 decembrie 2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Mai mult, instanța de apel, analogic instanței de fond, afirmă că dispozițiile art. 70 din Legea nr. 114/2012 nu ar fi aplicabile în litigiul dedus judecării.

Recurentul a subliniat că, în speță existau deja exprimarea consimțământului de către plătitor și principiul irevocabilității. Însă, banca B, prin acțiunile sale a efectuat o imixtiune în afacerile private a lui Cupeț Igor, SRL „Chemgas Holding Corporation” și SA „A.E.P. Giurgiu Port”, fapt contrar prevederilor exhaustive ale normei de drept prevăzute de art. 1 alin. (1) din Codul civil.

Recurentul a invocat că prestatorul de servicii de plată, după primirea fondurilor, a fost obligat prin lege, să execute prevederile din art. 64 alin. (2) și art. 67 alin. (2) din Legea nr. 114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică. Respectiv, prestatorul de servicii de plată poartă răspundere în fața beneficiarului plății pentru neexecutarea corectă a operațiunii de plată în conformitate cu legislația în vigoare.

De asemenea, recurentul a menționat că banca a aplicat eronat cerințele legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în raportul cu Cupeț Igor. Or, nu există temei ca BC „Victoriabank” SA, în calitate de entitate raportoare, să fie obligată să nu efectueze nicio activitate sau tranzacție, inclusiv printr-un cont de plăți, să nu stabilească nicio relație de afaceri

ori să înceteze o relație de afaceri existentă, din motiv că aceasta nu a efectuat măsurile de precauție privind clientul Cupeț Igor, însă intimata a încălcat sau a aplicat eronat prevederile art. 5 alin. (2) lit. c) și lit. d) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Suplimentar, recurentul a notat că de către instanța de apel i-a fost încălcat în mod direct dreptul la apărare. Or, în ședința din 06 decembrie 2022, recurentul Igor Cupeț a comunicat instanței faptul, că avocatul său este antrenat în altă ședință de judecată, în sediul Curții de Apel, et. 2, sala 6, fixată în prealabil cu coordonarea agendei acestuia. Astfel, a solicitat dispunerea unei întreruperi cu fixarea ședinței de examinare a cauzei în aceeași zi, dar mai târziu, după finisarea de către avocatul său a ședinței în completul specializat în contencios administrativ, sala nr. 6. Totodată, a insistat asupra acestui fapt, comunicând că nu poate examina cauza în lipsa apărătorului său, deoarece el personal nu cunoaște legea și nu se poate expune asupra cauzei, raționament din care a și angajat un avocat. La caz, instanța de apel a respins cererea respectivă și a purces la examinarea cauzei în lipsa avocatului acestuia.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 06 decembrie 2022.

La 10 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice, copia deciziei din 06 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 228 vol. II).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Cupeț Igor, la 03 martie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 22 martie 2023, a expediat în adresa intimitei BC „Victoriabank” SA, copia recursului declarat de Cupeț Igor, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexate la materialele dosarului (f.d. 31, 33 vol. III).

La data de 28 aprilie 2023, prin intermediul poștei electronice, BC „Victoriabank” SA, reprezentată de avocatul Efrim Oleg, a depus referință la recursul declarat de Cupeț Igor, solicitând declararea acestuia ca fiind inadmisibil sau după caz, respingerea acestuia (f.d. 34-39 vol. III).

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Cupeț Igor, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Cupeț Igor.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc